

Verksamhetsplan 2018

2018 Verksamhetsplan

Innehållsförteckning

1. Tema: Framtidens bygdegårdsrörelse	2
2. Organisation	3
2.1 Organisationsutveckling	3
2.2 Kommunikation och opinionsbildning	3
3. Fastighet	4
3.1 Byggnad	4
3.2 Miljö.....	5
3.3 Försäkring	5
4. Landsbygdsprogrammet	6
5. Verksamhet	8
5.1 Kultur	8
5.2 Konst	8
5.3 Film	9
5.4 Integration.....	9
5.5 Occupy Bygdegården.....	10

Tema:

1. Framtidens bygdegårdsrörelse

Bygdegårdarnas Riksförbund är landets största riksorganisation för allmänna samlingslokaler. En stor folkrörelse som ökat i medlemsantal oavbrutet 43 år i rad. Bygdegårdarna arbetar för att fånga upp allt engagemang som finns runt om i landet för att skapa mötesplatser och möjlighet till utveckling. En viktig lokal infrastruktur som bidrar till att stärka bygdernas tillväxt och attraktionskraft i hela landet.

Samhället förändras dock hela tiden. Nya utmaningar växer fram. Utmaningar och samhällsförändringar som påverkar oss i bygdegårdsrörelsen. Många föreningar brottas med frågor som – Hur får vi med ungdomarna? Hur får vi ihop ekonomin? Hur kan vi utveckla vår verksamhet? Hur får vi med människor som aldrig satt sin fot i en bygdegård? Hur får vi politiker och beslutsfattare att förstå vad bygdegårdsrörelsen är?

För oss i bygdegårdsrörelsen handlar det inte bara om att gå i takt med samhällsutvecklingen, utan också att bidra till den. Bygdegårdarnas verksamhet är landsbygdsutveckling. Mötesplatser och verksamhet som främjar integration, ungas utveckling, att fler får tillgång till kulturupplevelser samt den service som ofta erbjuds i våra hus i kommunens ställe, bidrar till lokal utveckling och tillväxt. Också den samverkan mellan olika delar av föreningslivet som bygdegården möjliggör är viktigt för ett starkt civilsamhälle där människor trivs och kan utveckla bygden. För Bygdegårdarnas Riksförbund är det viktigt att vidareutveckla vår värdefulla verksamhet.

Under 2018 kommer Bygdegårdarnas Riksförbund att fokusera på utvecklingsarbetet ”Framtidens Bygdegårdsrörelse”. Enligt stämmobeslut kommer vi genomföra:

Att formulera en gemensam vision för bygdegårdsrörelsen.
Visionen tas på förbundsstämman 2018.

Att ta fram ett eller fleralångsiktigamålförbygdegårdsrörelsen.
Beslut tas på förbundsstämman 2018.

Att göra en översyn av nuvarande styrdokument och återkomma med ett förslag på vilka vi bör ha och med vilket tidsintervall dessa bör uppdateras samt se över eventuella förändringar av förbundsstämman.

Att ta fram förslag och en plan för hur vi tillsammans ska arbeta för förnyring i bygdegårdsrörelsen.

Att hela bygdegårdsrörelsen ska vara engagerad i arbetet.

2. Organisation

2.1 Organisationsutveckling

Behov och syfte

Bygdegårdarnas Riksförbund finns till för våra 1425 anslutna föreningar och 24 distrikt. Vi ger råd och stöd i bl.a. fastighets-, förenings- och verksamhetsfrågor. Att som förening vara medlem i BR ska löna sig. Vi ser att det finns ett behov av att få ökad kunskap om föreningsfrågor, nya utvecklingsmöjligheter och verksamhetstips.

Distriktens funktionärer behöver få möjligheter att mötas, fortbilda sig och byta erfarenheter.

Mål

- Att arrangera distriktsordförandekonferenser under 2018.
- Att arrangera en introduktionsutbildning för nyvalda distriktsstyrelseledamöter.
- Att fortbilda valberedningarna i organisationen på alla nivåer.
- Att verka för fler förtroendevalda under 30 år inom bygdegårdsrörelsen.
- Att erbjuda våra medlemsföreningar relevanta utbildningar och studiecirklar.
- Att fördjupa och utveckla samverkan med Studieförbundet Vuxenskolan (SV).
- Att ta fram ett mer användarvänligt och relevant årsrapporteringsystem.

Metod

En ordförandekonferens för distrikten kommer att arrangeras i januari samt under förbundsstämman. Under hösten arrangeras en konferens för distriktens nyvalda ledamöter.

Under året uppdaterar vi arbetsmaterialet för våra valberedningar på förenings-, distrikts- och riksnivå. Vi utbildar och ger stöd i valberedningsarbetet i våra kommunikationskanaler. Vi ger tips och inspiration om hur funktionärerna kan arbeta för förnygring.

I våra olika kommunikationskanaler ger vi föreningar och distrikt information om vilket stöd BR kan ge. Också om olika medlemsförmåner som t.ex. LRF samköp. Vi arbetar aktivt med sociala medier och hemsidan där vi tipsar om olika verksamheter och föreningsmöjligheter.

Tillsammans med Studieförbundet Vuxenskolan kan vi erbjuda ett brett utbud av kurser och studiecirklar på lokal nivå. Vi kan hjälpa till att förmedla kontakter till SV:s lokala kontor och uppmuntra till samverkan med många olika organisationer för att utveckla bygdegårdsrörelsen.

2.2 Kommunikation och opinionsbildning

Behov och syfte

För att skapa framtidens bygdegårdsrörelse behöver kommunikationsarbetet moderniseras och prioriteras. Den externa kommunikationen är helt avgörande för att stärka BR:s varumärke och påverka i frågor som är viktiga för bygdegårdsrörelsen. Landets alla bygdegårdsföreningar har ett stort värde för en god samhällsutveckling. Vi behöver synliggöra detta. Att ha en väl fungerande internkommunikation underlättar för våra medlemmar att få relevant service och hjälp.

Mål

- Att BR ska opinionsbilda och påverka det offentliga.
- Att verka för att våra distrikt och föreningar ökar sin kunskap och förmåga i att påverka lokalt och regionalt.
- Att ta fram en kommunikationsstrategi och se över hela BR:s kommunikationsarbete – såväl externt som internt.
- Att utveckla en ny hemsida.

Metod

Under året delta i samhällsdebatten. Vi vill skapa publicitet, bilda opinion och påverka politiska beslut, samt delta i debatter och seminarier. Vi skickar kontinuerligt ut pressmeddelanden och håller kontakt med media. Vi kommer att kartlägga och se över hela BR:s kommunikationsarbete och skapa uppdaterade rutiner och arbetsätt. Vi behöver öka närvaron i sociala medier och skapa en ny hemsida som är mer användarvänlig och relevant för fler målgrupper. Det digitala nyhetsbrevet är också en viktig informationskanal. Innehållet i tidningen *Bygdegården* vidareutvecklas för att nå fler målgrupper. Förutom att vara en medlemstidning är den också ett verktyg för att ta plats i samhällsdebatten och stärka BR:s varumärke.

3. Fastighet

3.1 Byggnad

Behov och syfte

Bygdegårdarna behöver vara funktionella och moderna lokaler. Många bygdegårdar har ett behov av renovering och att anpassa lokalerna för verksamheten. Byggnaden behöver vara tillgänglig för alla oberoende av ålder och funktionsvariationer.

Mål

- Att ta fram en tillgänglighetspolicy.
- Att öka antalet bygdegårdar som är tillgänglighetsanpassade.
- Att öka antalet föreningar som uppger lokalernas tillgänglighet i sina kommunikationskanaler.
- Att 60 föreningar ska söka investeringsbidrag från Boverket (2016 sökte 50 föreningar).
- Att 10 föreningar ska söka utvecklingsbidrag hos Boverket för ungdomsverksamhet (2017 sökte 8 föreningar).

- Att öka antalet föreningar med en utsedd kontaktperson för fastighetsfrågor (idag är det 393 föreningar som har en utsedd kontaktperson).

Metod

För att öka antalet föreningar som söker bidrag från Boverket kommer vi att informera och stötta vid ansökningar. Att informera bygdegårdsföreningarna om Boverkstödet genom information på hemsidan, nyhetsbrev, tidning samt vid deltagande på kurser, konferenser, distrikts- och föreningsträffar. En byggkonferens kommer att hållas för distriktens byggansvariga. Riktad information till kontaktpersoner för fastighetsfrågor samt ungdomsansvariga.

3.2 Miljö

Behov och syfte

Bygdegårdarnas Riksförbund behöver underlätta och inspirera föreningarna att arbeta för en hållbar miljö. Miljöanpassade lösningar vad det gäller både drift och underhåll och materialval vid upprustning behövs.

Föreningarna kan visa sitt miljöengagemang med ett konkret miljödiplom som ger föreningen en ökad status och som kan påverka valet av bygdegård för hyresgäster. Inte minst med tanke på att miljöarbetet är ett kriterium när man söker medel ur landsbygdsprogrammet.

Mål

- Att öka antalet miljödiplom med 30 stycken mot föregående år (antal Miljödiplom tagna eller uppdaterade under 2017 var 20 stycken).
- Att verka för att föreningarna berättar om sitt miljöarbete.

Metod

Vi arbetar efter BR:s miljöstrategi för att många fler bygdegårdar ska skaffa miljödiplom. Konferens med distriktens miljöansvariga. Information om vikten av miljöarbete till föreningarna. Visa goda exempel på miljöarbete. Information till föreningarna via nyhetsbrev, hemsida och på kurser och konferenser om vikten av miljöarbete i föreningarna. En aktiv information förs om vikten av miljöarbete i föreningarna.

3.3 Försäkring

Behov och syfte

Ett aktivt skadeförebyggande arbete med låga skadekostnader som följd utgör grunden för en varaktigt låg försäkringspremie. Vi behöver sprida kunskap och lyfta säkerhets- och försäkringsfrågor på ett attraktivt och nutida sätt. Mänskliggöra, exemplifiera och tydliggöra syftet med försäkringen och det skadeförebyggande arbete. Vi behöver också större insikt om kunskaps-

Bygdegårds
försäkringen

läget och vilket informationsbehov som finns i föreningarna. Vi vill skapa nya möjligheter till dialog. Erfarenheter visar att det både temporärt och även efter att ett skadeförebyggande projekt avslutats ökar medvetenheten hos föreningarna i distrikten för att förebygga skador. Därför har vi ett skadeförebyggande projekt 2018-2019.

Mål

- Att ingen totalbrand inträffar.
- Att den totala skadekostnaden för övriga skador inte överstiger 2,4 miljoner kr.
- Att hela det budgeterade investeringsbidraget om 130 000 kr utnyttjas.
- Att på Facebook nå en räckvidd / synlighet på 800 visningar på våra huvudinlägg
- Att 400 föreningar svarar på enkäten om skadeförebyggande arbete vid distriktsstämmorna.
- Att 20 % av föreningarna i de deltagande distrikten har vidtagit en eller flera nya åtgärder när det skadeförebyggande projektet avslutas 2019.

Metod

En konferens för försäkringsansvariga i distrikten genomförs under året. Försäkringsansvariga och försäkringskansliet håller informationsmöte i distrikten för att öka medvetenhet för möjligheten att förebygga skador. Avstämning av statistik för investeringsbidrag, säkerhetsrabatt, skaderapportering och antalet distriktsbesök av försäkringskansliet.

Bygdegårdsförsäkringen arbetar vidare med facebooksidan ”Skydda bygdegården” och gör i snitt två inlägg i månaden som kan delas upp i två kategorier: Huvudinlägg – om rabatter, investeringsbidrag och andra centrala nyheter samt Kuriosainlägg – cases, tips och råd, för att skapa en bra dynamik på sidan. Större fokus än tidigare läggs på att uppmana bygdegårdsdistriktsidorna samt Bygdegårdarnas Riksförbunds sida att dela huvudinläggen. Utan delningar blir synligheten låg.

En enkät om skadeförebyggande arbete till föreningarna tas fram. Den försäkringsansvariga i distriktet delar ut och samlar in svaren i samband med distriktsstämman. Sammanställning av svaren får forma fokus på den information som går ut i tidning och andra sändningar under året.

Ett nytt skadeförebyggande projekt dras i gång med upp till sju deltagande distrikt. De sju distrikt som ännu inte deltagit i något skadeförebyggande projekt har förtur till platserna. Projektet börjar med kick-off i slutet av augusti och pågår fram till sista oktober 2019.

4. Landsbygdsprogrammet

Behov och syfte

Bygdegårdarnas Riksförbund, dess distrikt och föreningar utgör i samverkan en del av den lokala infrastruktur som är nödvändig för att landsbygden ska kunna bygga tillväxt och attraktionskraft.

Landsbygdsprogrammet t.o.m. 2020 ska fokuseras på att bygdegårdsrörelsen ska kunna ta del av de stödmöjligheter som landsbygdsprogrammet möjliggör. Målsättningen ska vara att bygdegårdsrörelsen ska vara en ännu mer etablerad aktör inom det landsbygdsutvecklande området samt i riksdagens beslut om den landsbygdspolitiska propositionen få gehör för att bygdegårdarna tillförs ett verksamhetsbidrag.

Under 2017 beräknas att bygdegårdarna från landsbygdsprogrammet tillförts 11 miljoner kronor i investerings- och verksamhetsstöd. Ambitionen bör vara att t.o.m. 2020 tillföra bygdegårdsrörelsen totalt cirka 40 miljoner kronor. Därför behöver nu arbetet fokuseras mot att hålla kontakt med regeringens och myndigheters arbete samt stödja intresserade distrikts och föreningars arbete med att utarbeta och kvalitetssäkra ansökningar.

Samverkan med BR:s medlemsorganisationer och övriga regionala/kommunala aktörer är viktigt. Anledningen till detta är att övriga föreningar, företag och delar av den offentliga verksamheten är beroende av att bygdegården finns som mötesplats för att utveckla verksamhet.

Mål

- Nära följa regeringens arbete med den landsbygdspolitiska propositionen med huvudsyfte att verka för att bygdegårdarna tillförs ett verksamhetsstöd.
- Ta plats i regeringens referensgrupp för planeringen av nästkommande Landsbygdsprogram samt i länsstyrelser och leaderområdenas planering av kommande Landsbygdsprogram.
- Ta plats i Jordbruksverkets Landsbygdsnätverk och arbetsgrupper (idag har vi en plats i servicegruppen under Landsbygdsnätverket).
- 10 föreningar får ekonomiskt stöd för att söka från Leader till verksamhetsutveckling och/eller investeringsstöd hos länsstyrelserna (uppskattningsvis har 5 miljoner kronor beviljats från Leader till bygdegårdar och 6 miljoner kronor har hittills beviljats från landsbygdsprogrammet till 17 bygdegårdar).

Metod

Genom ett aktivt påverkansarbete ska BR arbeta för att uppnå målen. Kontakt kommer tas med landsbygdsdepartementet och andra beslutsfattare. Dessförinnan ska också ett skriftligt underlag framställas. Verka för förenkling av nuvarande stödförordning. Följa upp skrivelse och remissvar, få genomslag för behovet av verksamhetsbidrag. Presentera verksamhet och behov av åtgärder för riksdagspartierna. Följa nuvarande stödtilldelning inom länsstyrelsernas investeringsstöd och Leader.

BR ska ge stöd till föreningar i ansökningsprocessen om investeringsstöd hos länsstyrelsen och Leader. Stödet handlar bl.a. om att upplysa föreningarna hur de kan komplettera ansökan för att den ska innehålla koppling till urvalskriterier och de förordningstexter som finns. Om förutsättningarna ovan uppfylls kan 10 föreningar beviljas stöd till ansökan. Föreningen får därmed möjligheten att anlita en resursperson som kvalitetssäkrar ansökan före den inlämnas.

BR ska ge stöd till distrikts och föreningars samarbete med Leaderområden. BR initierar och medverkar hos intresserade distrikt för att ansöka om medel hos Leader till verksamhetsutveckling. Detta sker också genom ett förstärkt samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan inom landsbygdsområdet.

Att förse distrikten med en förslagsskrivelse som underlättar för de distrikt som så beslutar att ta plats i länsstyrelsernas och Leaderområdenas planering av nästkommande programperiod. Understödd de distrikt som får plats i planeringen med goda argument.

Landsbygdsansvariga inbjuds till kunskaps och erfarenhetskonferens angående arbetsmetoder och goda exempel på projekt.

5. Verksamhet

5.1 Kultur

Behov och Syfte

Med över 1400 scener, över hela landet, utgör BRs medlemsföreningar ett nätverk av hus för kultur. Våra allmänna samlingslokaler är Sveriges tredje nationalscen, där scenkonsten, skapandet och kreativiteten kan utvecklas. För att göra detta krävs en samordning såväl nationellt som regionalt.

Där förbundet samverkar med nationella institutioner och organisationer inom kultur och likadant på regional nivå, mellan bygdegårdsdistrikt och regionala motsvarigheter på kulturområdet. För att skapa detta krävs regionala mål, vilket formuleras i en regional kulturstrategi i respektive bygdegårdsdistrikt. Behovet och nyttan av bildning, att finna kraften i att kunna läsa och en utveckling av den läsande människan är incitament för att fortsätta arbeta läsfrämjande.

Mål

- Att öka antalet distrikt som har en kulturstrategi (i dagsläget har 6 distrikt en kulturstrategi).
- Att BR fortsätter lyfta vikten av litteratur och läsande, gärna i samverkan med andra aktörer.
- Att minst ett distrikt arbetar aktivt med läsfrämjande (under 2017 har 17 föreningar haft läsfrämjande aktiviteter inom projektet).
- Att arrangera en kulturkonferens.

Metod

Vi ska aktivt arbeta för att samtliga distrikt ska anta en kulturstrategi och att övriga kontinuerligt reviderar och uppdaterar sin. Det kommer att göras genom regelbunden kontakt med distrikten, utskick av information och inspiration samt uppmärksammas på nationella konferenser och seminarier. Läsfrämjande ska fortsätta att lyftas inom organisationen. Erfarenheter och inspiration från projektet Det är väl ingen konst att läsa ska spridas i våra kommunikationskanaler. Ett distrikt ska få extra stöttning att arbeta läsfrämjande. För att stärka och utbilda distriktens kulturansvariga arrangeras en kulturkonferens.

5.2 Konst

Behov och Syfte

Konsten har en viktig roll för människan att förstå sin historia, samtid och framtid. Oavsett vart i landet, ska det finnas en möjlighet att möta konst i sin närhet. Därför behövs konceptet Konst åt alla utvecklas och utökas – vilket skulle resultera i flera lokala arrangemang, fler konstnärer som får sälja konst och fler allmänna samlingslokaler med deponerad konst.

Mål

- Att utveckla konceptet Konst åt alla och arrangera flera utställningar (i dagsläget arrangeras en utställning per år av BR).
- Att föreningar som erhållit renoveringsstöd erbjuds deponering av konst.

Metod

Genom samarbete inom Konst åt alla arbeta för konceptets utveckling samt driva de utställningar BR ansvarar för i breda samarbeten lokalt och regionalt. Vi följer upp ansökningar och beslut via Boverket, inom Landsbygdsprogrammet och andra stöd, för att lokalisera och erbjuda föreningar konstdepositioner och stöd för lokalens utformning.

5.3 Film

Behov och syfte

BR har fantastisk potential att bli en stor visningsorganisation och sprida film i hela landet, både genom biografier och andra visningsfönster. Genom att sprida information, inspiration och visa på möjligheter kan detta bli verklighet.

Mål

- Att verka för att etablera fler digitala biografier (idag finns 16 stycken).
- Att öka antalet föreningar som visar film med minst 50 föreningar (omkring 230 föreningar visar/har visat film de senaste åren).
- Att öka kunskapen om rättighetsfrågor och möjligheten till filmvisning.

Metod

Information och inspiration kommer att spridas genom nätverksträffar, biografkonferens, seminarier och utskick i olika kommunikationskanaler. Biograferna och de föreningar som vill visa film ska få stöd med ansökningar, publikarbete och marknadsföring. Vi ska arbeta för att utveckla samarbeten med regionala filmkonsulenter och andra aktörer i filmbranschen.

5.4 Integration

Behov och syfte

Bygdegården, den allmänna samlingslokalen, ska ses som en given plats för integrerade möten av alla människor i lokalsamhället. Att skapa ett samhälle där alla är välkomna och inkluderade skapar en levande och attraktiv landsbygd.

Mål

- Att öka antalet distrikt som har med integration i sin verksamhetsplan för 2018.

- Att 30 föreningar arbetar aktivt med integration i sin bygdegård (idag är det 20-25 som vi har vetenskap om).
- Att BR tar ställning för ett inkluderande samhälle (det gör vi redan idag, dock behöver metoderna utvecklas ytterligare).

Metod

Vi ska stötta distrikten i deras framtagande av verksamhetsplan genom att ge goda exempel och inspiration från integrationsprojektet Take my hand. Frågan om integration i distriktens verksamhetsplaner kommer att lyftas på BR:s ordförandekonferens. Genom att sprida information och erfarenheter från föreningarnas integrationsarbete kan vi få fler att arbeta aktivt med frågan lokalt. Integration och inkludering ska uppmärksammas på alla våra nationella arrangemang och i våra kommunikationskanaler.

5.5 Occupy Bygdegården

Behov och syfte

Flera föreningar har svårt att få igång ungdomsverksamhet och få in unga ledamöter i styrelserna. Utan en större förändring kommer ingen utveckling att ske. Behovet av stöttning och inspiration är stort på både distrikts- och föreningsnivå.

Mål

- Att fler föreningar i projektdistriktet har verksamhet för barn och unga.
- Att verka för att det blir fler unga ledamöter i projektdistriktet på både distrikts- och föreningsnivå.
- Att projektdistriktet visar vägen för tillgänglighet, arrangörskap och mötesteknik med fokus på unga.

Metod

Occupy Bygdegården Stockholm pågår fram till sommaren och efter det ska ett nytt distrikt vara med i projektet. Vi ska arbeta tillsammans med distriktsstyrelserna och valberedningarna genom inspiration och workshops med fokus på tillgänglighet, arrangörskap och mötesteknik. Flertalet föreningar i projektdistriktet ska få hjälp att starta upp barn- och ungdomsverksamhet och hitta lokala samarbeten. Goda exempel från projektet ska spridas inom organisationen.

www.bygdegardarna.se